

Dr. Kolláth György

A parlament szakbizottsága november 19-én a felsőházi terem zsúfolt közönsége előtt un. nyílt napot tartott az „új” sporttörvényről. (Egyidejűleg, a képviselőházi teremben 6-7 fő /?!/ részvételével megkezdődött a törvényjavaslat általános vitája.) Ez az írás a nyílt fórumon elmondott rövid hozzászólás keresztmetszete.

A nyílt napra szemléltető dokumentumokkal is készültem. Több anyag szemlélteti a sport és a jog rangon aluli

házasságának múltját. Sporttörvény ügyben 10-12 éve hányjuk a borsót a falra. Az első összeállítás - dátuma 1995 - s arról szól, hogy még a készülő Bokros-csomag árnyékában is lett volna esély korrekt sporttörvényt alkotni. Gallov Rezső, rátermett sport-államférfi bizottsági előkészítést szervezett, melynek summázatát magam gereblyézhettem koncepcióba. Évtizedes távlatokra nyílt volna lehetőség. Befejeződhetett volna a sport rendszerváltoztatása. Új fejlődési pályára állhatott volna a magyar testkultúra, összhangban az ország más reformjainak irányával és ütemével. A presztízs-szempontra 1996-ban lenyomta a modernizációs terveket. Így jártunk 2000 őszén, s erre számíthatunk most is.

Évtizedeken át kockázatos volt a magyar testnevelés stratégiai megújítójára, gróf Klebersberg Kunóra hivatkozni. Pedig ő egy romokban álló országban, 1921-ben tisztán látta a sport jelentőségét, szerepét, s évtizedes távlatot szabott meg egy másfél oldalas törvényben. Világosan felmérte: honnan hová kell eljutni. Ma nincsenek Klebersbergék, és nincsenek évtizedes távlatok sem. Ma úgy készül sok törvény, mint egy PhD-dolgozat: 5-6 papírból készül egy hetedik. Szakmai, közgazdasági vagy etikai megalapozottságot, hatástanulmányokat kár keresni. A mostani előterjesztés is pótcselekvés, valamivel elő kellett állni. Rambónak törekés volt a túlélő-készlete, Gyurcsány Ferencnek egy rossz törvény. Gyurcsány úr tudja ezt, mégis – önérdékből – erőlteti. A bukás elkerülhetetlen.

Hát a sport hogyan éli túl mindezt? Vergődve, csonkoltan. Megint jön egy öncélú norma-rendezés: de igazolta már valaki, hogy erre van szükség?! Egyetlenegy sportágon, a sport bármely vertikumán levezetve bizonyította már bárki, hogy ettől jobb lesz? A sport nagyságai elgondolkodtak már azon: ettől lesz több érem Athénban, vagy legalább Pekingben? Ez vezet el egy hazai olimpia-rendezéshez? Elég a vakhit, hogy ha több pénz nem is lesz, legalább ráirányítja a figyelmet a sportra a parlament a vitával. Ám ha csakugyan a figyelem felkeltése a fő, kérdezzék meg csak az úszó mesteredzőt, mit gondol a rázúduló érdeklődésről!?

A törvény – ezt hangsúlyoztam 2000. októberében, ugyanilyen ülésen – az állami bunkó, közhatalmi rendszabály és kilátásba helyezett intés, verés. Ezt érdemelne a magyar sport? Szemléltetésül: skót kedvetlenül sétál a tengerparton, aznap van a fia születésnapja, és már megint költségbe kéne vernie magát. Talál egy használt sérvkötőt, gondolja: pont jó lesz ajándéknak. Átadja, mire a fia: -De hisz nincs is sérvem!? Erre a zord atya: -Hát, ezen könnyű segíteni!

A kormányprogramban egy XXI. századi reform szerepel a sport és törvénye modernizációjáról. Megalapozott, többlépcsős megoldás, mely diagnózissal kezdődik, romeltakarítással folytatódik. Jogon túlmutató stratégiát ad elsősorban, s abból vezeti le a szükséges jogi lépéseket, melyek zöme jogérvényesítés, nem pedig jog-átírás. Következtesen decentralizálná a testkultúra közállapotait, mégpedig annak finanszírozását is, azaz hozzálátott volna a feje tetejéről a talpára állítani ezt a szisztémát. Új, EU-konform jogi infrastruktúrát a csatlakozás után, 2006 táján lehetne készíteni, mely világos különbséget tesz versenyjog, mindenki sportja, az iskolai tanórai testnevelés, és a bajnoki rendszerek korrekt jogi támogatása között. Ezeket söpri le egy mozdulattal a GYISM, mégsem képes nála jobbat – vagy bármi újat - kitalálni. Ha mindenáron keresnénk időtálló elemet a tervezetben, akkor az Sárközy professzor keze

Cím
Kamu-sport-jog
Dátum
2003.12.01.

Dr. Kolláth György

munkája, sporterkölcsse volna. Egyedülálló esélyt kapott Tanár úr arra, hogy kijavítsa a 2000-ben elrontott törvényét. Nem sikerült.

Pedig mód (lett) volna egy szakmai alázattal írt, redukált, 10-12 döntésből álló törvénymódosításra, alternatív előterjesztésre. Ehelyett a mű - és annak egyeztetése is - főként a meglévő pozíciókat védő presztízsharc volt. A sok sport-potentát nem az anyag minőségével, hanem csupán ön maga fennmaradó szerepével ért egyet. A szaktárcánál pedig immár a rendeznivaló kérdéseket, sem látják tisztán, hanem padlógázzal rohannak a PR-os semmibe. A sport valóságos kulcspontjain - pl. futball-cirkusz, dopping-gondok, a sportszakemberek védelme, fair play pályán és szorítóban - egy mukk sem hangzik el a minisztériumi csúcsról. Passzolnak, megúszni szeretnék a kiállást. A sajtó értékkel, bírál, kérdez, javaslatokkal áll elő. A miniszter főleg avat, mosolyog, majd szfinkszként hallgat.

Májusban az alapvető kétségeket /és a többi közt pl. a futballhuliganizmus kezelésére vonatkozó, pozitív elgondolásokat/ különvéleményben átadtam a tárca vezetésének. Válasz, ellenérv, korrekció, bármiféle megfontolás mindmáig nem érkezett. Így segíteni nem lehet. Ez olyan, mintha már az is eredmény volna jövőre Athénben, hogy odafelé a gép szerencsésen landolt.

20 éve oktatók sportjogot. Ennyi idő az embert óvatossá teszi a napi flancok iránt. A tervezet ezekkel van teli. A korábbi, 101 §-ból álló jogi szörnyszülött szelídített változata áll a sporttársadalom előtt. Ugyanaz a paternalista erőlködés, változatlan sportellenes koncepcióval, csak most kivernék a monstrum pár fogát. Részletezésre nincs idő, sőt az már az a húzd meg - ereszd meg taktika volna, ami - sokak asszisztálásával - mégis csak kiizzad egy sumák törvényt. Olyat, ami még az eredendő alkotmányossági problémák közül sem kezel mindent. Nem látok elvszerűséget, garanciát a pályák rendje, biztonsága kapcsán sem. Pedig kidolgoztuk, a tárca vezetői pedig júniusban megígérték. Egy, a szerződéseire kényes miniszter tudhatná, mi a különbség a közjog és a civiljog között. Nem megy.

Ma sokan elragadtatással szólnak - saját ötletükként - a Nemzet Sportolója cím bevezetéséről. Az az ifjú hölgy, aki kitalálta, amatőr teniszező, sose fogja e címet megkapni. De ő - szemben a minisztériummal - az első másodperctől tisztában volt ezzel a teszt-kérdéssel: Regőczy Krisztina és Sallai András közül vajon melyikük lenne a megdicsőült, s egyáltalán: csapatsportban hogyan nézne ki ez? Majd a Kormány rendeletben kimondja? Másfél év nem volt elég a hozzáértő válaszhoz? Mivégre van a minisztérium, ha nem tud „gólt lőni”?

Aki végiggondolt normákat vagy markáns döntéseket keres a törvényjavaslatban, szinte semmit sem talál. Elő kellene venni egy tiszta papírost, vagy legalább megkérdezni Gallov Rezsőt, hogy annak idején ő hogy is kezdte és mit ajánl tanulságként, megoldásként. Ha a törvényt megint erőből átnyomják, aligha fog történni bármi is: a sport valószínűleg kiköpi. Érdeemes? Nem zavar senkit, hogy 7 év után az volna a 3. reménytelen kísérlet? Áll még, hogy 2006-ban jön az újabb? És addig mi lesz?

Bosszantó az a sok üres fecsegés, ami az anyag újdonságait, értékeit méltatja. Legkirívóbb: micsoda felszabadítás, önállóság fog jönni a sportegyesületeknél e törvény által. Helyesen: érdemben semmiféle, legfeljebb a csóróság autonómiája. Történetesen én dolgoztam ki még 1995-ben a Nemzeti Sport(fő)tanács lényegét, s viszonyát a többi sport-formációhoz. Ami e címen most jönne: gyenge torzó. Annak a dilemmának az eldöntetlensége, hogy akkor most tud-e élni a miniszter a maga felelősséggel, avagy féltősen megint holdudvart neveztet ki maga köré. Ismét lesznek bennfentesek és kívülmaradók? Nincs még elég felesleges háttérszervezet?

Az ókori olimpiákon az atléták és edzőik Zeusz Horkiosz (Esküvédő) szobra előtt, egy széttépett vadkan vérző testrészein állva tettek esküt, hogy nem csálnak. A darabokra szaggatott vadkan azt jelképezte, hogy hasonlóképpen

Dr. Kolláth György

járnak az eszközgők. 1996-ban, majd 2000-ben is fogadkoztunk már, hogy sportszerű lesz a törvény. Kéri, megkapja valaki végre a vadkan-kompetenciát?